ئافرەت و بازرگانی حیزبی ... شوانە حسن ابوبکر

ئافرەت ئەو مەخلوقەیە کە بەخشەری هێز و دڵخۆشی و ئاسودەییە لەژیاندا بۆیە پێویستە لەلایەن ڕەگەزی بەرامبەریەوە بەچاوێکی پڕبەها و نرخەوە تێڕا بڕوانرێت چونکە شکۆیەکی بەرزی ئینسانیەتە لەهەموو ڕووەکانی واقعی ژیاندا بەداخەوە لە ئێمەدا ئەگەر سەرنج بدەین لە پرۆسەی سیاسی و گۆڕانی ڕەوشی ئافرەت لەم هەرێمەی ئێمەدا هیچ پرسێك ئەوەندەی پرسی ئافرەتان نەبۆتە باس و بابەتی بازرگانی و بەرژەوەندیە کەسیەکان بۆ خۆبردنە پێشەوە لە حزب و دەسەڵاتداران و گەیشتن بەپلەی باش و بەدەستهێنانی بەرژەوەندی تایبەتی، چونکە هەموو لایەنە سیاسیەکان هەوڵی نزیك بوونەوەی ئافرەتیان داوە بە ئاراستەی خزمەت کردنی بەرژەوەندی سیاسی حزبی خۆیان، بەڵام ئەوەی تێبینی دەکرێت لەناو پرۆسەی سیاسی کوردستاندا پرسی ئافرەت لەناو حزبە علمانیەکاندا لە پاشەکشەدایە، چونکە هەر لەسەرەتاوە ئەو ئافرەتانەی بەشێلگیریەوە هاتنە ناو حزبەکان وەك پێویست پشتگیری نەکران و حزبە سیاسیەکان پشتیوانیان لە پرسی ئافرەت نەکرد، تەنانەت ئەو ئافرەتانەی هاتبوونە ناو پرۆسەی سیاسەت زۆر بەگەرموگوڕی کاریان دەکرد بۆ بەدیهێنانی ئامانجەکانیان، بەڵام وەك پێویست پشتیوانیان لێ نەکرا، بەڵکو زۆربەیان بوونە قوربانی ململانێ سیاسیەکانی نێوان حزبەکان، لەبازنەیەکی لاوازدا سەیر دەکران و هەر خۆیان زۆرجار هەوڵی شکاندن و لەکەدار کردنیان دەدان و تۆمەتی بەدڕەوشتیان دەخستنەپاڵ و کەسایەتیان لەکەدار دەکردن،دیارترین نمونەش خاتوو سروە عبدلواحید و کاڵێ خان و هتد ....

ئەمەش بووە هۆی نیگەرانی ئەو ئافرەتانەی خۆیان بۆکاری سیاسی تەرخان کرد بوو، لەدوا جاردا زۆر لەوانە لەکارەکەیان نائومێد بوون و دوور کەوتنەوە، حزبە ئیسلامیەکانیش سەرەڕای ئەوەی زۆر لە ژنانی دین پەروەریان بەهۆی هاوسەرگیری سیاسی و ئەو بابەتانە بەدبەخت و ماڵوێران کرد، لەگەڵ ئەوەشدا تائێستاش توانیویانە زیاتر کاریگەری لەسەر ئافرەتان دابنێن و بتوانن لەدەوری خۆیان کۆبکەنەوە، زیاتر لە حزبە سۆسیالیست و دیموکراتەکان ڕەوشی ئافرەت لەقازانجی خۆیان بەکاربێنن، دیارە هۆکارە دینیەکان کاریگەری زۆری لەسەر کۆمەڵگای کوردی بەگشتی و ئافرەتان بەتایبەتی هەیە، حزبە

ئیسلامیەکان توانیان بەناوی ئاینەوە دەرفەت بێنن و بارودۆخەکە بەقازانجی خۆیان بگۆڕن هەڵبەتە دەتوانین ئەوە بڵێین ئەگەر لەحزبە علمانیەکان زیاتریان بەژن نەکردبێ کەمتریان پێ نەکردووە.

باشە ئەگەر بپرسین ئەو ئافرەتانەی بەپشتگرتنی حزبەکان هاتوونەتە ناو پرۆسەی سیاسی تا چەند توانیویانە لەبەرەو پێش بردنی پرسی ئافرەتاندا بەشداری بکەن، لەبەر ئەوەی لەڕێگای حزبە سیاسیەکانەوە گەیشتوونەتە دەسەڵات ناچارن بیرکردنەوەشیان لەچوارچێوەی بیرکردنەوەی حزبەکان دابێت و هەڵگری ئایدیۆلۆژیا و فەلسەفەی ئەو حزبە بێت، بۆ نموونە ئەگەر ئافرەتێکی سەر بە پارتە ئیسلامیەکان لەگەڵ فرەژنیش نەبێت وەکو خۆی، بەڵام وەکو ئافرەتێك لە حزبێکی سیاسی ئیسلامی کاردەکات و پەیڕەوی فەلسەفەی حزبەکەی دەکات، دەنگ لەسەر جێبەجێ کردنی یاسای فرەژنی دەدات، خۆ ئەگەر پرسیاری لێ بکەیت ئایا لەگەڵ فرە ژنی دایت بێ گومان دەڵێت نەخێر ، پێچەوانەی بەرژەوەندی کێشەی ئافرەتان و ڕای تایبەتی خۆشی کاردەکات، وەك بنەمایەکی ئاینی و بیروباوەڕی حزبەکەی کەحزبێکی ئیسلامیە ڕەفتار دەکات.

ئەوەی تێبینی دەکرێت حزبە سیاسیەکان ئەوەندەی پێویست بێت بۆ بەرژوەندی سیاسی حزبەکانیان کارئاسانی دەکەن ئافرەتان بێنە بواری هەڵبژاردنەوە بۆ پۆستە پەرلەمانی و حزبیەکانیش، بەڵام کەمتر ڕێگا دەدەن بەئافرەتان لە وەزارەت و بەڕێوەبەرە گشتیەکان و پۆستە کارگێڕیە بەرپرسیارێتیەکانی تر شوێنیان پێبدرێت، ئەوەش ڕەنگە تەنیا هۆکارەکەی ئەوەبێت پێیان وابێت بەشێك لەو ئافرەتانەی هاتوونەتە پێشەوە بە پشتیوانی حزب لەهەڵبژاردندا ئەو شوێنەی پێبەخشراوە، بەڵام لەڕووی کارگێڕیەوە ڕەنگە لەو ئاستەدا نەبن بتوانن کاری وا گەورە بە ئەوان بسپێرن.
ئەوەش ئەوە دەسەلمێنێ پێشکەوتنی ڕەوشی ئافرەتان هێشتا لەو ئاستە دا نیە جێگای دڵخۆشی ئافرەتان بێت. پێویستە ئافرەتان خۆیان پەروەردە بکەن پشت بەخۆیان ببەستن بۆ ئەوەی کادری لێهاتوو بەتوانایان لێ دەرچێت و خاوەن توانی خۆیان بن، چونکە ئافرەتانیش وەك پیاوان هەمیشە هەندێك لەو ئافرەتانەی لەبەر چاوان و لەبەرپرسەکان نزیکن لەهەموو پۆست و کارەکاندا ئەوانە دووبارە دەبنەوە و ڕێگا بۆئافرەتانی تر نادەن بێنە پێشەوە، ئەوان خۆشیان لەو ئاستەدا نین بتوانن ڕچەبشکێنن و سنوور ببەزێنن تا بارودۆخی ئافرەتان لەسەردەستی ئەوان گەشە بکات و پێش بکەوێت کرۆکی کارەکەش لێرەدایە، چونکە پرسی ئافرەتان پەیوەستە بە ئافرەتان و تەنیا

خۆیان دەتوانن پانتایی مەسەلەی ئافرەتان فراوان بکەن و ببێتە جێگای دڵخۆشی هەموو ئەوانەی لەخەمی ئەم پرسەدان بۆ پێشکەوتنی پرسی ئافرەتان،و پێشکەوتنی کۆمەڵگاش چونکە ئەگەر ئافرەتان لەپشت یەکبن دەتوانن پایەکی بەهێز دروست بکەن بۆخۆیان لە ئێستا و دواڕۆژدا .

ڕۆژنامەنووس و دەروونناس: شوانە حسن ابوبکر